

Norsk RegnskapsStiftelse
E-post: nrs@regnskapnorge.no

Oslo, 26. september 2025

Høring - endringer i NBS 6 til 8

Vi viser til høring av 18. juni 2025 med forslag til endringer i NBS 6 *Bruk av tekstbehandlings- og regnearkprogrammer*, NBS 7 *Dokumentasjon av betalingstransaksjoner* og NBS 8 *Sideordnede spesifikasjoner*.

Vi mener i hovedsak at de endringene som er foreslått i NBS 6 til 8 er gode og nødvendige. Vi har nedenfor kun enkelte mindre kommentarer til deler av innholdet.

NBS 6 *Bruk av tekstbehandlings- og regnearkprogrammer*

Vi ønsker å uttrykke vår klare støtte til endringen i grensen for bokføring i tekstbehandlings- og regnearkprogrammer fra 600 til 200 bilag i året, jf. punkt 5.1.

Skattedirektoratet har i et høringsnotat av 20. juni 2025 foreslått et nytt krav om at bokføringen skal skje i et elektronisk regnskapssystem, med unntak for bokføringspliktige som må levere skattemelding for formues- og inntektsskatt mv., og som har en omsetning som ikke overstiger 50 000 kroner i løpet av et kalenderår. Ifølge høringsutkastet kan et elektronisk regnskapssystem ikke være et tekstbehandlings- eller regnearkprogram. Kravet om bruk av elektronisk regnskapssystem foreslås å tre i kraft fra 1. januar 2030.

Vi mener at endringen i grensen for bokføring i tekstbehandlings- og regnearkprogrammer fra 600 til 200 bilag i året bør gjennomføres som foreslått, uavhengig av Skattedirektoratets forslag. Beskrivelsen av tekstbehandlings- og regnearkprogrammer i punkt 4 og 5.1.2 viser tydelig hvorfor slike programmer er lite egnet som bokføringsverktøy. Adgangen til å bokføre i tekstbehandlings- og regnearkprogrammer bør derfor begrenses. Vi mener det er hensiktsmessig å videreføre bruken av antall bilag som grense, inntil Skattedirektoratets forslag er ferdig behandlet.

NBS 7 *Dokumentasjon av betalingstransaksjoner*

I punkt 1 presiseres det at oppgjør ved bruk av finansielle instrumenter eller kryptovaluta ikke omfattes av standarden. I den forbindelse ønsker vi å påpeke at kontanter og bankinnskudd i noen sammenhenger anses som finansielle instrumenter, jf. blant annet NRS 18 *Finansielle eiendeler og forpliktelser* punkt 4. Vi foreslår derfor at teksten endres til:

«Heller ikke oppgjør ved bruk av *andre* finansielle instrumenter *enn kontanter og bankinnskudd* eller oppgjør med kryptovaluta, omfattes av denne standarden.»

Begrepet «kryptovaluta» kan med fordel defineres eller forklares, for eksempel i en fotnote. Følgende forslag er basert på Store norske leksikon:

«Kryptovaluta er en desentralisert digital valuta som er basert på blokkjeder. Eierskapet til kryptovalutaen går frem av den distribuerte blokkjeden. Kryptovaluta eksisterer ikke i fysisk form.»

I punkt 3 defineres betaling som en overføring av penger mellom den bokføringspliktige og en annen person eller virksomhet, eller internt i den bokføringspliktige virksomheten. Vi antar at formålet med den siste tilføyelsen er å synliggjøre at også overføringer mellom bankkontoer internt i den bokføringspliktige virksomheten skal dokumenteres og bokføres, når bankkontoene har egne kontoer i regnskapssystemet. I praksis vil dette antakeligvis være tilfelle i de fleste situasjoner. Vi kan imidlertid ikke se at det er et absolutt krav om dokumentasjon og bokføring hvis flere bankkontoer bokføres på samme konto i regnskapssystemet. Videre vil det ikke kreves dokumentasjon eller skje bokføring ved overføring av kontanter internt i en bokføringspliktig virksomhet, når kontantbeholdningene bokføres på samme konto i regnskapssystemet. Vi anbefaler at dette omtales i standarden.

I punkt 4.1 om betaling med kontanter, er ordlyden forskjellig i de to uthevede avsnittene:

- Ved betaling med kontanter som kan sannsynliggjøres ved hjelp av annet regnskapsmateriale, skal betalingsmottaker skriftlig bekrefte at kontantene er mottatt.
- Ved betaling med kontanter som ikke kan sannsynliggjøres ved hjelp av annet regnskapsmateriale, skal betalingsdokumentasjonen signeres av både betaler og betalingsmottaker.

I veiledningsteksten knyttet til det første kulepunktet, står det at det vil være tilstrekkelig at betalingsmottaker bekrefter at kontantene er mottatt (kvitterer for mottak). Det er uklart om dette krever en signering av mottaker, eller om bekreftelsen/kvitteringen kan skje på annen måte. Et eksempel kan være en e-post fra mottaker til betaler som bekrefter at kontantene er mottatt. Av påfølgende avsnitt kan det se ut som om det er et krav om signatur også i slike tilfeller. Vi ber om at Bokføringsstandardstyret klargjør hva som faktisk kreves.

Det andre kulepunktet krever at både betaler og mottaker må signere betalingsdokumentasjonen. Vi ber Bokføringsstandardstyret om en fornyet vurdering av om dette er et nødvendig krav, eller om det kan aksepteres at bekreftelsen skjer på annen måte (for eksempel ved e-postkorrespondanse mellom partene der de bekrefter betalingen overfor hverandre).

Hvis krav om signatur opprettholdes, ber vi om klargjøring av følgende:

- Når skal utstedelse og signering av betalingsdokumentasjonen skje? Kreves det samtidighet med gjennomføring av betalingen, eller kan dokumentasjonen utstedes og signeres i ettertid?
- Hva kreves av signaturen? Vi oppfordrer til å klargjøre at signaturen kan skje både på papir og elektronisk, og at det ikke stilles særskilte krav til en elektronisk signatur. Enkle elektroniske signaturer på skriveplater mv. aksepteres dermed.

I punkt 4.2 kreves det først at dokumentasjon av betalinger som ikke skjer med kontanter skal være utstedt av en betalingsformidler. Dokumentasjon fra betalingsmotparten aksepteres dermed ikke. Deretter fremgår det at hvis kontoutskriften ikke inneholder nødvendig informasjon, må den bokføringspliktige innhente ytterligere dokumentasjon fra betalingsmotparten eller betalingsformidleren. Vi oppfatter dette som rimelige føringer i de tilfeller der en kontoutskrift fra betalingsformidleren faktisk brukes som bilag, men hvor den mangler noe informasjon. Vi ser imidlertid at det er en viss motstrid mellom kravet om dokumentasjon fra en betalingsformidler og adgangen til å benytte noe dokumentasjon fra betalingsmotparten. Hvis det sistnevnte er et bevisst valg, kan det med fordel gjøres tydeligere at dokumentasjon fra betalingsmotparten tillates i slike tilfeller utelukkende fordi det kun er snakk om underdokumentasjon til bilag som er utstedt av en betalingsformidler etter hovedregelen. I motsatt fall bør adgangen til å benytte ytterligere dokumentasjon fra betalingsmotparten fjernes.

I punkt 5 benyttes ordet «sannsynliggjøre» gjennomgående, for å presisere at betalingsdokumentasjonen ikke nødvendigvis må *bevise* transaksjonen eller bokføringen av den (jf. også omtale i punkt 5.1). I punkt 5.3 tredje avsnitt, siste setning, benyttes imidlertid ordet «identifisere». Dette kan forstås som et strengere dokumentasjonskrav enn å «sannsynliggjøre». Vi anbefaler derfor at ordet «identifisere» endres til «sannsynliggjøre».

I punkt 5.5 omtales krav til datering av betalingsdokumentasjonen. Vi mener at standarden med fordel kunne hatt en generell omtale av krav til dokumentasjonsdato, herunder at det er denne dokumentasjonsdatoen som skal registreres ved bokføring av betalingstransaksjonen (bokføringsloven § 7 første ledd, jf. bokføringsforskriften § 3-1 første ledd).

Vi ønsker å uttrykke støtte til nytt punkt 6, som slår fast at etablert praksis også er akseptabel etter god bokføringsskikk. Føringerne er praktiske og gode.

NBS 8 Sideordnede spesifikasjoner

I punkt 3 bør definisjonen av «regnskapssystem» harmoniseres fullt ut med bokføringsloven § 4 nr. 1 og øvrige standarder. Her er definisjonen hentet fra høringsutkastet til NBS 6:

«Med 'regnskapssystem' menes et system bestående av en eller flere komponenter som muliggjør produksjon av pliktig regnskapsrapportering og spesifikasjoner av pliktig regnskapsrapportering, og som er innrettet slik at opplysningsplikten kan ivaretas.»

I punkt 4.6 om opplysningsplikt presiseres det at det må være mulig å sammenstille de bokførte opplysningene på transaksjonsnivå fra alle sideordnede spesifikasjoner, slik at skattemyndighetene får en samlet fremstilling over relevante transaksjoner og disposisjoner i den aktuelle perioden. Når det gjelder opplysningsplikten etter skatteforvaltningsloven § 10-1, kan det tolkes ut fra den nevnte ordlyden at den bokføringspliktige selv må sammenstille spesifikasjonene før oversendelse til skattemyndighetene. Dette innebærer at det ikke er tilstrekkelig å innrette bokføringen med en kontoplan og kodestruktur som setter skattemyndighetene i stand til å sammenstille de sideordnede spesifikasjonene etter mottak. Når det gjelder opplysningsplikten etter skattebetalingsloven § 10-2, er dette temaet ikke omtalt. I omtalen av opplysningsplikten etter skattebetalingsloven står det imidlertid at de bokførte opplysningene må kunne *presenteres* samlet, noe som igjen kan forstås slik at den bokføringspliktige selv må gjøre sammenstillingen før oversendelse til skattemyndighetene. Dette kan med fordel gjøres klarere.

Med vennlig hilsen

Berit Løkken
Leder/Partner Fagavdeling Rapportering

E-post: berit.lokken@bdo.no

Jan Terje Kaaby
Director Fagavdeling Rapportering

E-post: jan.terje.kaaby@bdo.no

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Jan Terje Kaaby

Underskriver

På vegne av: BDO AS

Serienummer: bankid.no no_bankid:9578-5999-4-1203910

IP: 188.95.xxx.xxx

2025-09-26 09:00:30 UTC

QES

Berit Løkken

Underskriver

På vegne av: BDO AS

Serienummer: bankid.no no_bankid:9578-5995-4-215911

IP: 188.95.xxx.xxx

2025-09-26 09:05:23 UTC

QES

Dette dokumentet er signert digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerte dataene er validert ved hjelp av den matematiske hashverdien av det originale dokumentet. All kryptografisk bevisføring er innebygd i denne PDF-en for fremtidig validering.

Dette dokumentet er forseglet med et kvalifisert elektronisk segl. For mer informasjon om Penneos kvalifiserte tillitstjenester, se <https://eutl.penneo.com>.

Slik kan du bekrefte at dokumentet er originalt

Når du åpner dokumentet i Adobe Reader, kan du se at det er sertifisert av **Penneo A/S**. Dette beviser at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret siden tidspunktet for signeringen. Bevis for de individuelle signatørenes digitale signaturer er vedlagt dokumentet.

Du kan bekrefte de kryptografiske bevisene ved hjelp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringsverktøy for digitale signaturer.

Norsk RegnskapsStiftelse
Postboks 2914 Solli

0230 OSLO
Norge

Vår saksbehandler
Martin Johnsbråten

Vår dato
30.09.2025
Deres dato
18.06.2025

Vår referanse
25/00599-2
Deres referanse

Høring - Oppdatering av norske bokføringsstandarder nr. 6-8

Vi viser til høringsnotat av 18. juni 2025 med forslag til nye bokføringsstandarder. Norges Bondelag v/Bondelagets Servicekontor AS yter faglig support til om lag 350 samarbeidende regnskapskontor med nærmere 2 000 regnskapsførere over hele landet. Vi holder jevnlig kurs for våre samarbeidende regnskapskontor innen bl.a. fagemnene skatte- og avgiftsrett, finansregnskap, foretaksrett og regnskapsføring. Det er i vår interesse at våre 25 000 næringsdrivende medlemmer og våre samarbeidende regnskapskontor skal ha gode og gjennomførbare regelverk og standarder å forholde seg til.

Vi ønsker med dette å gi noen innspill til Bokføringsstandardstyrets fremlagte forslaget til endringer i NBS 6 og 7.

NBS 6 *Bruk av tekstbehandlings- og regnearkprogrammer*

Det foreslås i punkt 5.1 å senke grensen for antall bilag man kan ha før det inntreer en plikt til å bruke et regnskapsprogram. Norges Bondelag er positive til økt bruk av fagsystemer og at en senket grense kan bidra til å redusere risikoen for feilføringer og feil i pliktig regnskapsrapportering. De fleste næringsdrivende vil med dagens teknologi benytte et regnskapsprogram med de fordelene det bærer med seg.

Vi vil påpeke at dagens grense på 600 bilag er den samme som grensen i bokføringsforskriften § 4-1 annet ledd. Vi forutsetter at grensen i bokføringsforskriften blir upåvirket av grensen i NBS 6 punkt 5.1. Landbruket er i stor grad en virksomhet der pliktig regnskapsrapportering gjøres én gang årlig med frist for innsending av skattemelding for merverdiavgift 10. april og skattemelding for inntekt og formue med næringsspesifikasjon 31. mai året etter inntektsåret. De fleste som har manuell håndtering av bilag, leverer bilag og får ajourført bokføringen én gang årlig når alle bilag for inntektsåret er samlet. Det anses som lite hensiktsmessig med ajourhold kvartalsvis og rapportering til kunder med få bilag da det i de fleste jordbruksbaserte produksjoner er en svingning mellom kostnadsstrøm og inntektsstrøm igjennom vekstsesongen, med mindre oppdragsgiver selv ønsker ajourført regnskap og oppdaterte rapporter.

Bondelagets Servicekontor AS

Norges Bondelag

Postadresse: Postboks 9354 Grønland, 0135 OSLO, Tlf: 22 05 45 00
Besøksadresse: Landbrukets Hus, Hollendergata 5, 0190 OSLO
Bankkonto: 8101.05. 91392, **Org.nr.:** 985063001 MVA
bondelaget@bondelaget.no, www.bondelaget.no

Bankkonto: 8101.05.12891
Org.nr: 939678670

NBS 7 Dokumentasjon av betalingstransaksjoner

Flere næringsdrivende, og kanskje særlig i landbruket, har ubetjente salgssteder der kundene selv håndterer salgs-/kjøpstransaksjonen. Det være seg kjøp av frukt og grønnsaker, saft, kaker og diverse jordbruksprodukter. Mange av disse har sporadisk ubetjent utsalgssted langs vegen der turister og forbipasserende kan kjøpe jordbærkurver eller faste boder med et rikholdig utvalg varer for salg. De fleste av disse har ikke selvbetjeningskasser, slik man kan finne i enkelte dagligvareforretninger eller hos større kommersielle aktører eller utsalg fra automater, men benytter seg av unntakene fra bruk av kassasystem etter bokføringsforskriften § 5-4-4. Vi er opptatt av at Norsk Bokføringsstandard skal gi næringslivet anledning til å bruke lov- og forskriftsbestemte muligheter for dokumentasjon av betalingstransaksjoner. Den foreslåtte ordlyden i punkt 4.1 «*Hvis betalingen ikke kan sannsynliggjøres ved hjelp av annet regnskapsmateriale, vil betalingsmottaker i utgangspunktet kun ha sin egen signering som dokumentasjon på betalingstransaksjonen. Dette anses ikke tilstrekkelig. I slike tilfeller må derfor også betaler signere betalingsdokumentasjonen for å sannsynliggjøre betalingen.*» gir etter vår tolkning en begrensning i anledningen til å betale med kontanter på ubetjente salgssteder der man ikke har et kassasystem som produserer regnskapsmateriale som sannsynliggjør at transaksjonen har skjedd. Signering av både kjøper og selger for å bekrefte at transaksjonen har skjedd er i disse tilfellene umulig, i alle fall samtidig. Selgers signering i ettertid vil etter vårt syn formelt oppfylle de foreslåtte vilkårene i standarden, men oppfyller ikke intensjonen med å sannsynliggjøre at betalingen faktisk har skjedd. Vi legger til grunn at kundenes innføring i innbundet bok eller bruk av lister over endring i varebeholdning som oppfyller kravene i bokføringsforskriften § 5-4-4 bør kunne tilfredsstille kravene til regnskapsdokumentasjon. Utover dette savner vi en omtale i standarden som tar hensyn til kontanttransaksjoner med sedler og mynter på ubetjente salgssteder. Etter vår oppfatning vil Bokføringsstandardstyrets forslag til ordlyd i 4.1 sterkt vanskeliggjøre andeldningen til å benytte kontanter som betalingsmiddel på ubetjente salgssteder.

Med hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Martin Johnsbråten

Kopi til:

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Norsk RegnskapsStiftelse		Postboks 2914 Solli	0230 OSLO

Til
Norsk Regnskapsstiftelse

Oslo, 15.09 2025

Høring – Norsk RegnskapsStiftelse

NKRF viser til stiftelsens tre høringssaker:

- NBS 6 Bruk av tekstbehandlings- og regnearkprogrammer
- NBS 7 Dokumentasjon av betalingstransaksjoner
- NBS 8 Sideordnede transaksjoner

NKRF oppfatter grunnlagsdokumentene som gode dokumenter for spesifikasjon av krav og definisjoner, og støtter endringene som foreslås i høringene.

Vennlig hilsen

NKRF – kontroll og revisjon i kommunene

Per Olav Nilsen
styreleder

Unn Helen Aarvold
leder i revisjons- og regnskapskomiteen

Norsk RegnskapsStiftelse

Vår ref: Fs 2533 HV

Deres ref:

Oslo, 23.09.2025

Høringssvar – Endringer i NBS 6 til 8

Vi viser til Norsk RegnskapsStiftelses høringsbrev av 18. juni 2025 hvor vi er invitert til å gi høringssvar til de foreslåtte endringene i Norsk BokføringsStandard nr 6 til nr 8. Høringssaken er behandlet i Fagutvalget i Regnskap Norge.

NBS 6 Bruk av tekstbehandlings- og regnearkprogrammer

Grenseverdi for å benytte standarden

Det er foreslått å redusere grense for å anvende standarden fra 600 til 200 bilag i året. Vi støtter forslaget.

Finansdepartementet sendte 1. juli forslag og krav til digital bokføring og e-fakturering på høring. Det er foreslått krav om digital bokføring fra 2030. Ifølge forslaget vil det ikke være anledning til å bokføre i tekstbehandlings- og regnearkprogrammer etter dette, med foreslått unntak for noen mindre enkeltpersonforetak. I høringsnotatet drøftes grense for unntak om digital bokføring enten skal være antall bilag eller omsetning. Det er foreslått at grense for unntak fra krav om digital bokføring skal være omsetning og ikke antall bilag, da omsetning er kontrollerbart og få bilag kan gi høy omsetning.

Vi mener at det er hensiktsmessig å videreføre antall bilag som kriterium for å benytte standarden fremfor å innføre omsetning som ny grenseverdi. Foretak som har innrettet bokføring i for eksempel Excel, vil kunne fortsette med det innenfor 200 bilag frem til krav om digital bokføring trolig vedtas for de fleste foretak fra 2030.

Bilag

Begrepet «bilag» er definert i punkt 3. I punkt 5.1.2, andre avsnitt i veiledningen, gis det nærmere beskrivelse av hvilke bilag som skal inngå i telling av de 200 bilagene. Vi ser behov for tydeliggjøring av hvordan bilag skal telles, og vi foreslår derfor at det inkluderes informasjon i punkt 3, eller at det gis en klar henvising til veiledning i punkt 5.1.2.

Vi har ingen innspill til NBS 7 Dokumentasjon av betalingstransaksjoner og NBS 8 Sideordnede transaksjoner.

Med vennlig hilsen

Regnskap Norge

Rune Aale-Hansen

Adm.dir

Hege T. Vikane (sign)
Fagansvarlig regnskap

Norsk Regnskapsstiftelse
nrs@regnskapnorge.no

Vår referanse:
Markus D. Wroldsen

Dato:
30.09.2025

Høringsinnspill til forslag til endringer i NBS 1-5

1 Bakgrunn

Bokføringsstandardstyret har sendt på høring forslag om endringer i NBS 6 Bruk av tekstbehandlings- og regnearkprogrammer, NBS 7 Dokumentasjon av betalingstransaksjoner og NBS 8 Sideordnede spesifikasjoner på høring.

Revisorforeningen ønsker innledningsvis å uttrykke honnør til Bokføringsstandardstyret for det gode arbeidet som er lagt ned ved gjennomgang og oppdatering av bokføringsstandardene.

Nedenfor følger enkelte mindre innspill til de foreslåtte endringer.

2 NBS 6 Bruk av tekstbehandlings- og regnearkprogrammer

Til punkt 5.1 Hvem kan bokføre i tekstbehandlings- og regnearkprogrammer

Revisorforeningen er som utgangspunkt positive til at adgangen til bokføring ved tekstbehandlings- og regnearkprogrammer reduseres fra 600 til 200.

Revisorforeningen er imidlertid noe usikker på nødvendigheten av endringen, hensyntatt at det er foreslått lovendring som i praksis i veldig stor grad fjerner adgangen til slik manuell bokføring med virkning fra 1.1.2030.

Vi viser her også til forarbeidenes vektlegging av at virksomheter som i dag benytter manuell bokføring presumptivt også består av virksomheter som ikke nødvendigvis har så lang gjenværende levetid/står foran et generasjonsskifte, mv. Det kan være noe uhensiktsmessig å pålegge slike virksomheter en plikt til å endre bokføringen, når det uansett må forutsettes at den ønskede endringen vil skje av andre, naturlige, årsaker innen kort tid.

På den annen side er Bokføringsstandardstyrets forslag om reduksjon til 200 bilag hensyntatt i nevnte forarbeider, slik at valget om å utsette krav til elektronisk bokføring til 2030, kan tenkes påvirket av Bokføringsstandardstyrets forslag.

Samlet sett stiller Revisorforeningen seg positive til den foreslåtte endringen, men ber Bokføringsstandardstyret om å nøye vurdere behovet for endringen, jf. momentene omtalt foran.

3 NBS 7 Dokumentasjon av betalingstransaksjoner

Til punkt 1 Innledning og virkeområde

Begrepet «kontante kjøp og salg» kan oppfattes tvetydig, siden begrepet kan omfatte både transaksjoner oppgjort i kontanter, samt kontantsalg i henhold til bokføringsforskriften § 5-3-1 a.

For å bedre lesbarheten anbefales det en presisering av hva som ligger i kontante kjøp og salg.

Til punkt 3 Definisjoner

Tekst i utkast: «Med «betaling», herunder innbetaling og utbetaling, menes i denne standarden overføring av penger mellom den bokføringspliktige og en annen person eller virksomhet, eller internt i den bokføringspliktige virksomheten.»

Kommentar: Vi er noe usikre på hva som menes med betaling “internt”. Det er fint om dette forklares og/eller eksemplifiseres.

Tekst i utkast: «Med «betaler» menes i denne standarden den som innfrir sin forpliktelse. I de tilfeller der det ikke foreligger en forutgående forpliktelse, er betaler den som foretar en utbetaling.

Med «betalingsmottaker» menes i denne standarden den som får innfridd sitt krav.»

Kommentar: For å avgrense mot den som innfrir sin realforpliktelse foreslås følgende presiseringer (i kursiv):

«Med «betaler» menes i denne standarden den som innfrir sin *pengeforpliktelse*. I de tilfeller der det ikke foreligger en forutgående *pengeforpliktelse*, er betaler den som foretar en utbetaling.

Med «betalingsmottaker» menes i denne standarden den som får innfridd sitt *pengekrav*.»

Til punkt 4.1 Betaling med kontanter

Kommentar: Det foreslås følgende presiseringer (i kursiv), for å bedre sikre at utsteder forstår at utstedt bekreftelse også skal oppbevares:

«Ved betaling med kontanter som kan sannsynliggjøres ved hjelp av annet regnskapsmateriale, skal betalingsmottaker skriftlig bekrefte at kontantene er mottatt. *Bekreftelsen er oppbevaringspliktig for bokføringspliktige.*»

«Ved betaling med kontanter som ikke kan sannsynliggjøres ved hjelp av annet regnskapsmateriale, skal betalingsdokumentasjonen signeres av både betaler og betalingsmottaker. *Signert betalingsdokumentasjon er oppbevaringspliktig for bokføringspliktige.*»

Kommentar: Det foreslås inntatt følgende tekst for å forenkle lesbarhet/oversikt over forpliktelsene:

“Betalingsbekreftelse og signert betalingsdokumentasjon skal inneholde informasjon om partene, hva betalingen gjelder, beløp og dokumentasjonsdato i henhold til punkt 5.2 til 5.5 under.”

Til Punkt 5.1 Generelt om innhold i betalingsdokumentasjonen

Kommentar: Om mulig, kunne det vært nyttig å innta eksemplifisering av betalingsdokumentasjon som oppfyller/ikke oppfyller sannsynlighetskravet.

Til Punkt 5.3 Sannsynliggjøring av hva betalingen gjelder

Tekst i utkast: «Det sentrale er at dokumentasjonen sannsynliggjør det mellomværendet som er gjort opp.»

Forslag til presisering: (endring i kursiv) “Det sentrale er at *betalingsdokumentasjonen* sannsynliggjør det mellomværendet som er gjort opp.”

Til Punkt 6.1 Generelt om automatisk bokføring av betalingstransaksjoner

Vi er på den ene siden litt skeptiske til å gi aktørene fritt spillerom uten å stille spesifikt krav til at punkt 5.2 til 5.5 er ivaretatt. På den annen side tenker vi at dette i praksis er ivaretatt gjennom bankenes systemer.

Ber om at bokføringsstandardstyret vurderer om eventuelle presiseringer bør inntas.

Vennlig hilsen
Karen Kvalevåg
Adm. direktør
kk@revisorforeningen.no

Vår dato 24.09.2025	Din/Deres dato 18. juni 2025	Saksbehandler Inger Helene Iversen
800 80 000 Skatteetaten.no	Din/Deres referanse Jan Terje Kaaby	Telefon 94376903
Org.nr 974761076	Vår referanse 2025/1969	Postadresse Postboks 9200 Grønland 0134 Oslo

Norsk Regnskapsstiftelse

nrs@regnskapnorge.no

Høringssvar – Endringer i NBS 6, 7 og 8

Det vises til høringsbrev 18. juni 2025 med vedlegg.

Som ledd i Skattedirektoratets arbeid med høringen har vi innhentet synspunkt fra divisjonene i Skatteetaten. Skatteetatens overordnede synspunkt er at de reviderte norske bokføringsstandardene nr. 6, 7 og 8 imøtekommer behovene for oppdatering, og at standardene utdyper de krav som følger av god bokføringsskikk på en god måte. Også sett i et kontrollperspektiv har forslagene til oppdaterte standarder flere positive forbedringer. For øvrig har vi følgende kommentarer til standardene:

NBS 6 (HU) Bruk av tekstbehandlings- og regnearkprogrammer

Kapitlene 1 og 3 – avklaring av standardens rekkevidde

Vi forstår omtalen i kapittel 1 slik at i de tilfeller hvor det er tilføydd et brukergrensesnitt for å behandle et underliggende tekstdokument eller regneark, så vil ikke dette som utgangspunkt være å anse som et tekstbehandlings- eller regnearkprogram. Når Microsoft Word benyttes til å redigere et tekstdokument er det klart at programmet er å anse som et tekstbehandlingsprogram, jf. fotnote 1 til teksten i kapittel 3.

De seneste års teknologiutvikling har muliggjort redigering av tekstdokument direkte i en nettleser som Microsoft Edge eller direkte i Microsoft Teams. Vi antar at også slike tilfeller omfattes av standarden. Det kan vurderes å klargjøre dette i standarden.

Kapittel 5

Etter forslaget i punkt 5.1 vil bokføringspliktige med færre enn 200 bilag kunne benytte tekstbehandlings- og regnearkprogrammer som bokføringsverktøy.

Vi støtter forslaget om å redusere bilagsgrensen fra 600 til 200 bilag. Det legger til rette for at flere bokføringspliktige vil benytte elektronisk regnskapssystem med mulighet til å sende inn en SAF-T regnskapsfil ved kontroll, noe som vil forenkle kontrollarbeidet. Det vises også til den pågående

høringen om «Pliktig digital bokføring og e-fakturering mellom virksomheter», hvor det foreslås pliktig bruk av elektronisk regnskapssystem fra 1. januar 2030. Dersom regelforslaget vedtas, er det fra dette tidspunktet kun de aller minste foretakene (ENK) som kan benytte tekstbehandlings- og regnearkprogrammer som bokføringsverktøy.

Standarden kan gjerne si noe om når adgangen til å benytte tekstbehandlings- og regnearkprogrammer som bokføringsverktøy opphører. Bokføringspliktige som starter opp en virksomhet hvor bilagsgrensen med all sannsynlighet overskrides, bør ta i bruk et regnskapssystem fra oppstartstidspunktet. Bokføringspliktige med få transaksjoner, men som overskrider grensen i et regnskapsår, bør ikke kunne bruke tekstbehandlings- og regnearkprogrammer lenger når grensen for antall bilag overskrides. Det vises i denne forbindelse også til NOU 2002:20 Ny bokføringslov pkt. 8.3.2 hvor det fremgår at «Når antall bilag har passert [100], inntreder den fire-månedlige ajourholdsplikten, enten dette skjer i første, andre eller tredje tertial».

Hvis det benyttes underspesifikasjoner i bokføringen, skal hver enkelt transaksjon i underspesifikasjonen medregnes som *ett* bilag. Underspesifikasjoner kan typisk være fakturajournaler, lønnsbilag eller bankbilag. Vi antar at også hver enkelt linje i en remittering (eksempelvis en liste med betaling av flere inngående fakturaer) skal regnes som ett bilag. Dette kan gjerne tydeliggjøres i standarden.

Kapittel 6

I den veiledende teksten i punkt 6.1.2 omtales mangelfulle sikringstiltak ved oppbevaring i tekstbehandlings- og regnearkprogrammer: «De integrerte mekanismene for skrivebeskyttelse og/eller tilgangskontroller i tekstbehandlings- og regnearkprogrammer anses normalt ikke å være tilstrekkelige for dette formålet.» Som eksempler på særskilte sikringstiltak som må gjennomføres fremheves «skrivebeskyttelse og/eller tilgangskontroller». Siden skrivebeskyttelse og/eller tilgangskontroller også nevnes som en integrert mekanisme i tekstbehandlings- og regnearkprogrammer, foreslår at ordet «ytterligere» tilføres foran disse eksemplene.

I kapittel 6.2 foreslås det at det ikke lenger skal være adgang til å utarbeide salgsdokumenter ved bruk av tekstbehandlings- eller regnearkprogrammer, med mindre salgsdokumentene skrives ut på forhåndsnummererte trykte blanketter. Det foreslås også å stille krav om at de forhåndsnummererte trykte blankettene inneholder den informasjonen om selger som kreves etter bokføringsforskriften og at også denne informasjonen er forhåndstrykt. Vi støtter disse endringsforslagene.

I første avsnitt i uthevet tekst står det følgende:

Salgsdokumenter som utarbeides ved bruk av tekstbehandlings- eller regnearkprogrammer, skal skrives ut på forhåndsnummererte trykte blanketter. Salgsdokumentene skal utstedes og oppbevares på papir eller i et filformat som ikke enkelt lar seg redigere.

Her omtales både å «skrive ut» og å «utstede». I den veiledende teksten står det at salgsdokumentet eventuelt kan skannes for elektronisk «oversendelse» og for oppbevaringsformål. Vi mener det kan være klargjørende å skille mellom handlinger som gjelder «utstedelse» og «oppbevaring» i uthevet tekst, f.eks. slik:

Salgsdokumenter som utarbeides ved bruk av tekstbehandlings- eller regnearkprogrammer, skal skrives ut på forhåndsnummererte trykte blanketter, og kan eventuelt skannes for elektronisk oversendelse til kjøper. Salgsdokumentene skal oppbevares på papir eller i et filformat som ikke enkelt lar seg redigere.

Kapittel 7

Siste setning i uthevet tekst ser ut til å mangle ordet «det»: «Oppbevaring i tekstbehandlings- eller regnearkformat tillates kun hvis [det] gjennomføres særskilt sikring mot urettmessig endring, sletting, tap eller ødeleggelse.

NBS 7 (HU) Dokumentasjon av betalingstransaksjoner

Generelt

Betaling med kontanter og dårlig betalingsdokumentasjon er et stort problem i kontrollarbeidet. Vi støtter derfor forslaget om ytterligere eksplisitte krav til betaling med kontanter, og at kravene til dokumentasjon styrkes også ved andre betalingsmåter. Det samme gjelder forslaget om at standarden tydeliggjør at betalingsdokumentasjonen skal sannsynliggjøre hva betalingen gjelder.

Kapittel 1

Det fremgår at oppgjør ved bruk av finansielle instrumenter eller kryptovaluta ikke omfattes av standarden. Vi ser gjerne at Bokføringsstandardstyret vurderer om dette er områder som kan egne seg for en egen standard.

I fjerde avsnitt antar vi at det skal stå «....bokført transaksjon», dvs. at bokstaven «e» skal fjernes i ordet «bokførte».

Kapittel 2 og kapittel 7

I kapittel 2 og 7 er kravet til kontrollspor mellom dokumentasjon og «bokføringen» omtalt. I bokføringsloven § 4 nr. 7 og § 6 brukes «spesifikasjoner» som begrep, ikke «bokføringen». Spesifikasjoner utarbeides med utgangspunkt i «bokførte opplysninger», jf. også bokføringsloven § 13 første ledd nr. 2. Det bør vurderes å henvise til «bokførte opplysninger» og ikke «bokføringen». Det vises også til formuleringen i punkt 7 i gjeldende standard.:

Det skal være et toveis kontrollspor mellom betalingsdokumentasjonen og de bokførte opplysningene om betalingstransaksjonen.

NBS 8 (HU) Sideordnede spesifikasjoner

Kapittel 3

Det er ulik definisjon av «regnskapssystem» i NBS 6 og NBS 8. Definisjonene her avviker dessuten fra de likelydende definisjonene av samme begrep i NBS 1 og NBS 3. NBS 8 skiller seg ut ved at ordene «bestående av en eller flere komponenter» ikke er tatt med i definisjonen, og det er heller ingen henvisninger til relevante bestemmelser i bokføringsloven slik det er i de andre standardene¹. De to siste setningene i definisjonen er dessuten av noe mer deskriptiv karakter. Vi foreslår at definisjonen i NBS 8 samordnes med definisjonene i de øvrige standardene. De to siste setningene kan eventuelt skilles ut i eget avsnitt.

Kapittel 4

Vi støtter presiseringen om oppbevaringsplikt for sideordnede spesifikasjoner og for bokførte opplysninger som er nødvendig for å kunne utarbeide slike spesifikasjoner.

En bokføringspliktig har også opplysningsplikt som tredjepart, og det vises til skatteforvaltningsloven § 10-2 tredje ledd. Vi mener at henvisningen i punkt 4.6 skal være til hele § 10-2 (Kontrollopplysninger fra tredjepart), ikke spesielt til bestemmelsens tredje ledd.

Vennligst oppgi vår referanse ved henvendelse i saken.

Med hilsen

Åsmund Haugseth
underdirektør
Skattedirektoratet

Inger Helene Iversen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

¹ I NBS 1 og 3 er henvisninger til bokføringsloven §§ 3 og 5 tatt skrevet inn i definisjonen, mens henvisningene i NBS 6 er lagt inn som note, inkludert henvisning til bokføringsloven § 4 nr. 1.